

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI SALEZJAŃSKIEGO ZESPOŁU SZKÓŁ PUBLICZNYCH „DON BOSKO”

Program zbudowano w oparciu o następujące dokumenty :

- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002 r. w sprawie realizacji szkolnego programu profilaktyki,
- szkolny zestaw programów nauczania,
- program wychowawczy szkoły,
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,
- Konwencja o Prawach Dziecka,
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 roku,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Profilaktyczny program szkoły został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem MENiS z dnia 26 lutego 2002r w oparciu o dokonaną wstępną diagnozę problemów wychowawczych szkoły.

Treści zawarte w programie są zgodne ze Statutem Szkoły i wynikają z Programu Wychowawczego Szkoły.

Twórcami programu jest zespół profilaktyczno-wychowawczy.

STRUKTURA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

- Dyrektor gimnazjum
[odpowiada za realizację szkolnego programu profilaktyki, wspiera finansowo i organizacyjnie różnorodne działania profilaktyczne]
- Pedagog szkolny
[diagnozuje problemy wychowawcze szkoły, monitoruje i koordynuje przebieg realizacji projektu, udziela wsparcia wychowawcom klas, opracowuje narzędzia diagnostyczne]

- Wychowawcy klas
[uczestniczą w warsztatach szkoleniowych, prowadzą zajęcia profilaktyczne w swojej klasie]
- Rada pedagogiczna
[zapoznaje się z analizą ilościową i jakościową wyników badań, uczestniczy w warsztatach doskonalących - WDN]
- Uczniowie
[uczestniczą w badaniach ankietowych, programach profilaktycznych dla całych zespołów klasowych oraz w standardowych programach profilaktycznych, korzystają z interwencji kryzysowej oraz grup terapii społecznej]
- Rodzice
[uczestniczą w spotkaniach profilaktyczno-wychowawczych, korzystają z możliwości konsultacji i poradnictwa]
- Administracja i personel obsługi.
[uczestniczą w spotkaniach szkoleniowych w ramach realizacji szkolnego programu profilaktyki]
- Samorząd uczniowski
- Zespół profilaktyczno-wychowawczy

Program obejmuje następujące zagadnienia :

- promocja zdrowego stylu życia
[lekcje wychowania do życia w rodzinie oraz biologii]
- ustalony system reagowania kryzysowego
[kontakt z instytucjami, procedury postępowania w szczególnych przypadkach]
- problematykę przemocy w rodzinie i w domu, przemocy seksualnej, pornografii, prostytucji wśród dzieci
[w ramach „Wychowanie do życia w rodzinie”, pogadank z wychowawcą, pedagogiem bądź wymaganym specjalistą w danej dziedzinie]
- problematykę agresji, umiejętności komunikowania się oraz reagowania na stres, kreatywność w życiu codziennym
[edukacyjny program profilaktyczny]
- zagrożenia wywołane przez uzależnienia: nikotyną, alkoholem, narkotykami, dopalaczami lub innymi środkami odurzającymi
[zajęcia z wychowawcą, pedagogiem bądź specjalistą w danej dziedzinie, standardowe programy profilaktyczne]
- doradztwo zawodowe

Obowiązki szkoły w związku z wprowadzeniem szkolnego programu profilaktyki:

- podejmowanie działań uprzedzających pojawienie się problemów,
- angażowanie całej społeczności,
- dysponowanie aktualną listą adresową instytucji i organizacji wspomagających,
- dbałość o przepływ informacji.
- reagowanie na nieprawidłowe zjawiska występujące w środowisku około szkolnym

Szkolny program profilaktyki zakłada wypracowanie:

- spójnej polityki wobec niepożądanych zachowań młodzieży przełożoną na jasne, wszystkim znane zapisy w statucie szkoły, [określone normy i zasady]
- konsekwentnego postępowania oraz przestrzegania jednakowego traktowania uczniów,
- wyeliminowania wzorów nieprawidłowych zachowań wśród nauczycieli.
- nauczanie uczniów bezpiecznych i odpowiedzialnych zachowań w sieci
- nauczanie dobrego kibicowania

Cele profilaktyki szkolnej :

- budowanie poczucia wartości,
- wzmacnianie pozytywnych stron rozwoju osobowego,
- kształcenie umiejętności interpersonalnych,
- wypracowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych [np.: agresja, stres]
- wspieranie w sytuacjach kryzysowych
- kształcenie umiejętności zwracania się o pomoc do innych ludzi oraz instytucji wspomagających.

Ewaluacja :

- bezpośrednia obserwacja efektów działań uczniów (na bieżąco)
- analiza ilościowa i jakościowa dokumentacji wychowawczej i pedagogicznej (czerwiec)
- przeprowadzenie konkursów, akcji i imprez sprawdzających wiedzę uczniów na temat przekazanych treści (maj)
- końcoworoczne diagnozowanie i monitorowanie problemów szkoły
- zapis tematyki zajęć w dzienniku lekcyjnym

Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły i program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska.

Zadaniem szkolnej profilaktyki jest chronienie młodzieży przed zagrożeniami poprzez działania wychowawczo-profilaktyczne, a także reagowanie w sytuacjach rozpoznania pierwszych prób podejmowania zachowań ryzykownych.

Ważne jest, aby młodzież była świadoma zagrożeń i konsekwencji płynących ze stosowania agresji oraz wszelakich uzależnień, dlatego należy wyposażyć uczniów w wiedzę i umiejętności, pozwalające na dokonywanie właściwych wyborów oraz nauczyć i umocnić w uczniach postawy empatii i asertywne.

Zostały ustalone sposoby postępowania wobec uczniów, którzy nie będą przestrzegać zasad, niszcząc zdrowie swoje oraz swoich kolegów i koleżanek.

I Diagnoza środowiska lokalnego

1. Wykorzystane narzędzia badawcze mające na celu diagnozę niepożądanych zachowań uczniów:
  - Ankiety
  - Obserwacja zachowań uczniów
  - Rozmowy z uczniami i rodzicami
  - Analiza frekwencji w dziennikach lekcyjnych
  - Analiza dokumentacji pedagoga szkolnego
  - Wywiady z wychowawcami klas, nauczycielami i personelem szkoły
  - Obserwacja środowiska lokalnego
2. Analiza otrzymanych wyników, ustalenie mocnych stron oraz głównych obszarów zagrożenia.
3. Opracowanie programu profilaktyki i działań interwencyjnych oraz wyznaczenie osób odpowiedzialnych za ich realizację.

II Obszary zagrożenia

1. Zagrożenie kontaktem z substancjami zmieniającymi świadomość (alkohol, narkotyki, papierosy)
2. Agresja :słowna i fizyczna . Zachowania mobbingowe mające formy przemocy emocjonalnej, słownej i psychicznej (zastraszenie, poniżenie, wykluczenie)
3. Wagary i ucieczki z lekcji- brak realizacji obowiązku szkolnego
4. Nieprawidłowe relacje interpersonalne

5. Brak asertywności i uleganie współczesnym uzależnieniom oraz nieumiejętność radzenia sobie ze stresem
6. Duże różnice w zakresie posiadanej wiedzy pomiędzy poszczególnymi uczniami powodujące konflikt interesów i potrzeb.
7. Cyberprzemoc
8. Antagonizmy klubowe

III Kierunki działań profilaktycznych i interwencyjnych

1. Profilaktyczne działania szkoły mające na celu eliminację wyodrębnionych problemów:
  - Doskonalenie umiejętności i pogłębianie wiedzy nauczycieli i wychowawców klas oraz pedagoga i psychologa szkolnego w zakresie prowadzenia działań profilaktycznych
  - Opracowanie procedur postępowania wychowawców i nauczycieli w konkretnych sytuacjach
  - Opracowanie jasnego systemu zachowania ucznia – regulaminu szkoły
  - Systematyczne organizowanie zajęć profilaktycznych przez wychowawców klas, pedagoga i psychologa szkolnego bądź zaproszonych gości
  - Współpraca z rodzicami: przekazywanie wiedzy na temat zagrożeń
  - Wyposażenie biblioteki szkolnej w fachową literaturę z zakresu profilaktyki i wychowania
  - Zajęcia prewencyjne dla uczniów, szkolenia dla nauczycieli, pogadanki dla rodziców, szybka interwencja w sytuacjach kryzysowych, zabezpieczanie imprez szkolnych.
  - Zapewnianie uczniom ciekawych możliwości spędzenia czasu wolnego
  - Systematyczne omawianie w ramach rad pedagogicznych efektów realizacji planu profilaktycznego w szkole
  - Ewaluacja planu wychowawczego ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki

IV Edukacyjny program profilaktyczny

Tematyka godzin wychowawczych – realizacja według przygotowanych konspektów zajęć dla poszczególnych poziomów.

Programy profilaktyczno-wychowawcze realizowane w SZSP Don Bosko

Ogólnopolski program:

- Trzeźwy umysł
- Szkoła bezpiecznego internetu

Programy wewnętrzne:

a) Gimnazjum

- I klasa   - Radzimy sobie ze złością i odrzucamy zachowania agresywne
                      - Kampania antynikotynowa:
- II klasa   - Uczymy się dobrych relacji interpersonalnych
                      - Narkotykom mówię „NIE”
- III klasa   - Jestem asertywny i potrafię pokonać stres
                      - Współczesne uzależnienia

b) Liceum i Technikum

- I klasa   - Ja i grupa
                      - Anoreksja i bulimia
- II klasa   - Szkoła dialogu
                      - Zdrowy wygląd bez sterydów, alkoholu, narkotyków i dopalaczy
- III klasa   - Człowiek istotą wolną – Pokolenie JP II
                      - Zagrożenia internetowe: pornografia, hazard.
- IV klasa   - Ja i społeczeństwo
                      - Zachowania mobbingowe

Wewnętrzny system doradztwa zawodowego

a) Gimnazjum

- I klasa   - Poznawanie siebie
- II klasa   - Poznawanie zawodów, podejmowanie wspólnych decyzji odnośnie wyboru
                      zawodu
- III klasa   - Informacja edukacyjna i zdrowotna

b) Liceum i Technikum

- I klasa   - Uczę się i umię
                  - Zaczynij od planowania
- II klasa   - Stawianie celów i co warto o tym wiedzieć?
                  - Moja firma: od pomysłu do realizacji
- III klasa   - Jak skutecznie zarządzać swoim czasem?
                  - Wobec klienta.
- IV klasa   - Rynek pracy.

IV Harmonogram działań w obszarach zagrożeń

1. Zagrożenie kontaktem z substancjami zmieniającymi świadomość (alkohol, narkotyki, papierosy, dopalacze, napoje energetyczne)

Klasa	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas działania	dokumentacja
I Gim + LO	1.Spotkanie dla rodziców uczniów zapoznanie z procedurami postępowania obowiązującymi w szkole, programem profilaktycznym oraz możliwościami uzależnień.	Pedagog, Wychowawcy Dyrektor Biegły sądowy	XI	Zapis w dzienniku lekcyjnym
II Gim II LO	1. Program: Narkotykom mówię NIE 2. Zdrowy wygląd bez sterydów, alkoholu, narkotyków i dopalaczy	Pedagog pedagog	III	Zapis tematu w dzienniku lekcyjnym oraz pedagoga
I, II, III,IV	1.Pedagogizacja rodziców (zapoznanie rodziców z procedurami postępowania względem uczniów) 2.Przestrzeganie opracowanych procedur postępowania	Wychowawcy Cały personel	Cały rok szkolny Cały rok szkolny	Zapis w dzienniku lekcyjnym Notatki służbowe, wnioski, pisma

3. Agresja :słowna i fizyczna .Zachowania mobbingowe mające formy przemocy emocjonalnej, słownej i psychicznej (zastraszenie, poniżenie, wykluczenie)

Klasa	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas działania	dokumentacja
I	1.Program : Radzimy sobie ze złością i odrzucamy zachowania agresywne <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia wprowadzające 	Wychowawcy Pedagog	Według harmonogramu zajęć	Zapis w - dzienniku lekcyjnym - pedagoga
I, II, III,IV	1.Przestrzeganie opracowanych procedur postępowania 2. Pedagogizacja rodziców (zapoznanie rodziców z procedurami postępowania względem uczniów)	Cały personel Wychowawcy	Cały rok szkolny	Notatki służbowe, wnioski, pisma Zapis w dzienniku lekcyjnym

4. Wagary i uciezki z lekcji- brak realizacji obowiązku szkolnego

Klasa	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas działania	dokumentacja
I, II, III,IV	1.Zapoznanie uczniów ze szkolnym systemem dotyczącym obowiązku szkolnego 2.Zapoznanie rodziców z prawnymi konsekwencjami względem ucznia opuszczającego zajęcia szkolne 3.Kontrola frekwencji uczniów 4.Postępowanie według opracowanych procedur	Wychowawcy Wychowawcy Wychowawcy, pedagog szkolny Wychowawcy, nauczyciele przedmiotu, pedagog szkolny	IX Cały rok szkolny Cały rok szkolny	Wpis do dziennika Zapisy w dzienniku, Zeszyt realizacji obowiązku Szkolnego, dokumentacja pedagoga Notatki, pisma urzędowe

5. Nieprawidłowe relacje interpersonalne

Klasa	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas działania	dokumentacja
I Gim + LO	1.Zajęcia integracyjne	Pedagog, wychowawca	IX-X	Zapis w dzienniku
II Gim	1.Program- Uczymy się dobrych relacji interpersonalnych	Wychowawcy	Według harmonogramu	Zapis tematu w dzienniku lekcyjnym
	2.Czym jest komunikacja	Pedagog	X- XI	Zapis w dzienniku lekcyjnym i pedagoga

6. Brak asertywności i uleganie współczesnym uzależnieniom oraz nieumiejętność radzenia sobie ze stresem

Klasa	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas działania	dokumentacja
III	1.Zajęcia z uczniami: -asertywność -formy relaksacji i radzenia sobie ze stresem	Wychowawcy, pedagog, psycholog	Według harmonogramu	Zapis w dzienniku lekcyjnym, pedagoga, psychologa
I, II, III	1.Współczesne uzależnienia –zajęcia z uczniami: Internet, solarium, łądna sylwetka, dopalacze, napoje energetyczne,	pedagog	Według potrzeb	Zapis tematu w dzienniku lekcyjnym i psychologa
	2.Postępowanie według opracowanych procedur	Wszyscy nauczyciele, pedagog,	Cały rok szkolny	Notatki, pisma urzędowe

7. Duże różnice w zakresie posiadanej wiedzy pomiędzy poszczególnymi uczniami powodujące konflikt interesów i potrzeb

Klasa	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas działania	dokumentacja
I, II, III,IV	1.Diagnozowanie uczniów – kierowanie na badania specjalistyczne	Wychowawcy, pedagog	Cały rok szkolny	Wnioski, opinie
	2.Dostarczenie uczniom wiedzy na temat jak uczyć się efektywnie –zajęcia rozwijające kreatywność	Pedagog		Harmonogram spotkań

	3.Określenie wymagań edukacyjnych z każdego przedmiotu	Nauczyciel przedmiotu	IX	Zapis na stronie internetowej
	4.Motywowanie uczniów do pracy – zajęcia dodatkowe	Nauczyciel przedmiotu, pedagog	Cały rok szkolny	Plany pracy
	5.Rozmowy interwencyjne z nauczycielem	Wychowawca, nauczyciel przedmiotu, pedagog, psycholog	W razie potrzeby	Notatki, plany pracy

8. Cyberprzemoc

Klasa	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas działania	dokumentacja
I,II, III,IV	1.Opracowanie i przeprowadzenie ankiety wśród uczniów	Pedagog, wychowawcy	X	Analiza ankiety
	2.Opracowanie zajęć z zakresu profilaktyki cyberprzemocy	Informatyk, pedagog,	II	Wpis do dziennika
	3.Przystąpienie do Programu: Szkoła Bezpiecznego Internetu	Informatyk, pedagog	IX	Potwierdzenia
	4.Przeprowadzenia Dnia Bezpiecznego Internetu	Informatyk, pedagog, wychowawcy	II	Prezentacja, wpis do dziennika, notatka na stronie internetowej szkoły

9. Złe wzorce kibicowania i antagonizmy klubowe

Klasa	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas działania	dokumentacja
I, II, III, IV	1.Opracowanie i przeprowadzenie ankiety na temat kibicowania i relacji kibiców pomiędzy klubami	Pedagog, wychowawcy	III	Analiza ankiety
	1.Opracowanie Programu : Śląska młodzież kibicuje bezpiecznie i odpowiedzialnie	Trenerzy, nauczyciele WF, katecheci, pedagog, wychowawcy, specjaliści	V	Kodeks kibica, notatki ze spotkań
	2.Zorganizowanie spotkania z sportowcami	Pedagog, trenerzy	V	Zdjęcia, notatka na stronie internetowej szkoły